01/06/2025

1 Ιουνίου 2025: Κυριακή των Αγίων Πατέρων της Α΄ Οικουμενικής Συνόδου

/ Ορθόδοξες Προβολές

Άγιοι Πατέρες: Τα στόματα του Αγίου Πνεύματος. Θεολογικό Σχόλιο στην Κυριακή των Αγίων Πατέρων

- **Του Λάμπρου Κ. Σκόντζου, Θεολόγου – Καθηγητού**

Η έβδομη Κυριακή από του Πάσχα, αποκαλείται **Κυριακή των Αγίων Πατέρων**

και είναι αφιερωμένη στους 318 θεοφόρους Πατέρες της **Α΄ Οικουμενικής Συνόδου**. Όπως είναι γνωστό, η αγία και μεγάλη αυτή Σύνοδος συγκλήθηκε το 325, στη Νίκαια της Βηθυνίας, από τον πρώτο χριστιανό αυτοκράτορα, Μ. Κωνσταντίνο, για να αντιμετωπίσει τον Αρειανισμό, μια από τις πλέον δαιμονικές αιρέσεις, η οποία συντάραξε την Εκκλησία τον 4ο μ. Χ. αιώνα και απείλησε αυτή την ίδια την ύπαρξή της.

Ιθύνων νους της ένας επιφανής κληρικός της Εκκλησίας της Αλεξάνδρειας, ο διαβόητος Άρειος, ο οποίος κατείχε τη θύραθεν παιδεία και κόμπαζε ότι ήταν μέγας θεολόγος και φιλόσοφος. Καταλήφτηκε από εωσφορικό εγωισμό, όπως όλοι οι αιρεσιάρχες και πίστεψε ότι μόνο αυτός κατανόησε το μυστήριο της Εκκλησίας. Επηρεασμένος από την αριστοτελική φιλοσοφία, αρνούνταν να δεχτεί ότι μείχτηκαν δύο διαφορετικές φύσεις, του Θεού και του ανθρώπου στο πρόσωπο του Λόγου. Για τον αρχαίο σταγιρείτη φιλόσοφο αυτό είναι αδύνατο και γι’ αυτό αρνήθηκε τη θεότητα του Λόγου, θεωρώντας Τον ως κτίσμα, το πρώτο κτίσμα του Θεού. Με την άρνησή του αυτή χτύπησε στην καρδιά της χριστιανικής πίστεως. Πρόσβαλε το θεμελιώδες δόγμα της χριστιανικής πίστεως, το τριαδικό δόγμα και ταυτόχρονα προσπάθησε να κατεδαφίσει το όλο οικοδόμημα της θείας οικονομίας. Αρνούμενος τη θεότητα του Ιησού Χριστού αναιρεί το επί γης απολυτρωτικό Του έργο, διότι ο Χριστός σώζει ως Θεάνθρωπος, ως αληθινός και τέλειος Θεός και συνάμα ως αληθινός και τέλειος άνθρωπος. Η υποβίβασή Του στην κατηγορία των κτισμάτων Του αφαιρεί τη δύναμη να σώσει το ανθρώπινο γένος από την αιχμαλωσία του Σατανά, τη δουλεία της αμαρτίας, τη φθορά και το θάνατο, διότι το κτίσμα δε μπορεί να σώσει άλλο κτίσμα.

Αλλά αυτός, που εξ αρχής θέλησε να καταστρέψει τον άνθρωπο και τον παρέσυρε στην αμαρτία, είναι ο διάβολος. Αυτός πασχίζει να ματαιωθεί το απολυτρωτικό σχέδιο του Θεού. Είναι λοιπόν ευνόητο ότι ο Άρειος έγινε, με την εωσφορική έπαρση, έγινε το πλέον πειθήνιο όργανο του σατανά, για τη ματαίωση της σωτηρίας του ανθρώπου! Η ολέθρια πλάνη του αρειανισμού σύγκειται στο να εξοβελιστεί ο Χριστός από τον κόσμο, ώστε να μη συντελεστεί η σωτηρία του.

Οι άγιοι Πατέρες συγκεντρώθηκαν από τα πέρατα της οικουμένης να διασαφηνίσουν, εν Αγίω Πνεύματι, το ορθόδοξο δόγμα και να καταδικάσουν τις δαιμονικές αρειανικές πλάνες. Η αγία μας Εκκλησία επέλεξε αυτή την χαρμόσυνη πασχάλια περίοδο να τους τιμήσει και να θυμίζει σε μας το συνοδικό πολίτευμά της. Αυτή η θύμηση στις μέρες μας είναι επιτακτική, διότι ο οικουμενισμός, με όλα τα παρακλάδια του θρησκευτικού συγκρητισμού, πασχίζει να υποβαθμίζει τη συνοδικότητα, με την ύπουλη προέλαση της δυτικής θρησκευτικής απολυταρχίας στον ορθόδοξο χώρο. Δυστυχώς υπάρχουν σημάδια τα τελευταία χρόνια, πως το

άγιο συνοδικό πολίτευμα της Εκκλησίας μας προσβάλλεται συχνά και κλονίζεται από ανεπίτρεπτες καινοτόμες πράξεις από εκκλησιαστικά πρόσωπα.

Η απολυταρχία είναι ολέθρια όπου και αν εφαρμόστηκε, είτε ως κρατική εξουσία, είτε ως πνευματική, είτε ως θρησκευτική. Ας μην ξεχνάμε πως τα μύρια δεινά που προκάλεσε ο θρησκευτικός απολυταρχισμός στη Δύση, από το μεσαίωνα και ως τις μέρες μας, απορρέουν ακριβώς από την στρέβλωση του γνησίου και αληθινού πολιτεύματος της Εκκλησίας μας. Ο φραγκικός βαρβαρικός απολυταρχισμός και το φεουδαρχικό σύστημα, εκτόπισαν από την Εκκλησία της Δύσης το αρχέγονο συνοδικό σύστημα και εγκαθίδρυσαν ένα στυγνό εγκόσμιο σύστημα, το οποίο έφερε την εκκοσμίκευση, τη βία, τον καταναγκασμό, την Ιερή Εξέταση, την αποικιοκρατία, την ιεροκρατία, την οικονομική εκμετάλλευση, και το χειρότερο απ’ όλα, την μετάλλαξη της Εκκλησίας σε εγκόσμιο κρατικό οργανισμό, με την αποθέωση του «πάπα» της Ρώμης ως «θεού επί της γης», ο οποίος σφετερίζεται του ιδιότητες του Χριστού, με το «πρωτείο» επί πάσης της γης και το «αλάθητο». Φυσικά η κατάσταση παραμένει η ίδια ή και χειρότερη στον κατακερματισμένο προτεσταντισμό, όπου η κάθε ομάδα είναι μικρογραφία του Βατικανού.

Όσο και αν προσπαθούμε να βρούμε ίχνη εκκλησιαστικής γνησιότητας στον αλλοιωμένο δυτικό χριστιανισμό δυστυχώς δε μπορούμε να βρούμε. Κι αυτό διότι απεμπόλησε τον συνοδικό χαρακτήρα της Εκκλησίας με την απολυτοποίηση ανθρώπινων «αυθεντιών», όπως ο «αλάθητος» πάπας στον Παπισμό και οι πολυάριθμοι «αλάθητοι» πάστορες στον Προτεσταντισμό.

Η Εκκλησία είναι πατερική, διότι εκφράζεται μέσω των θεωμένων αγίων Πατέρων, οι οποίοι δεν διεκδίκησε κανένας τους ποτέ κάποιο «αλάθητο», αλλά με ταπείνωση εξέφρασαν την εμπειρία της Εκκλησίας συνοδικά. Ο προσωπικός τους λόγος έγινε εκκλησιαστικός, αφού φιλτραρίστηκε από την συλλογικότητα, δηλαδή τη συνοδικότητα και κατέστη διδασκαλία της Εκκλησίας. Για τούτο αποκαλείται η Εκκλησία μας (και) πατερική, διότι οι άγιοι Πατέρες, δια μέσω των αιώνων, είναι τα στόματα του Αγίου Πνεύματος, το Οποίο οδηγεί το εκκλησιαστικό σώμα «εις πάσαν την αλήθειαν» (Ιωάν. 16,23). Αντίθετα, οι αιρέσεις, έπαψαν να είναι Εκκλησία, διότι έχασαν την πατερικότητα. Χωρίς τους Πατέρες, τα στόματα του Αγίου Πνεύματος, δεν υπάρχει Εκκλησία.

Ευτυχώς με τη χάρη του Θεού η αγία μας Ορθοδοξία, αληθινή και μοναδική Εκκλησία, η Μία, Αγία, Καθολική και Αποστολική Εκκλησία του Χριστού, ακολουθεί, εδώ και δύο χιλιάδες χρόνια το συνοδικό σύστημα, όπως το καθιέρωσαν οι άγιοι Απόστολοι στην Αποστολική Σύνοδο της Ιερουσαλήμ, η οποία έγινε το 49 μ. Χ. και όπου πάρθηκαν οι μεγάλες αποφάσεις με κοινή απόφαση. Έτσι λειτούργησαν όλες οι κατοπινές άγιες Σύνοδοι, Τοπικές και Οικουμενικές, με τη συμμετοχή όλων των

Επισκόπων ή και κληρικών άλλων βαθμών, όπου συζητούνταν και λαμβάνονταν αποφάσεις και ορίζονταν όροι και κανόνες, από κοινού, με προσευχή. Οι άγιοι Πατέρες είχαν ως πάγια αρχή το «έδοξε τω Αγίω Πνεύματι και ημίν», δηλαδή ό, τι μας υπαγορεύει το Άγιο Πνεύμα στην κοινή σύναξή μας, διακηρύσσουμε και εμείς. Δεν έλεγαν δικά τους πράγματα, αλλά εξέφραζαν την εμπειρία της Εκκλησίας, την αλάνθαστη εμπειρία του εκκλησιαστικού σώματος. Και κάτι πολύ σημαντικό: οι αποφάσεις των Συνόδων τίθεντο στην κρίση του εκκλησιαστικού σώματος. Εν τέλει ο λαός του Θεού αποφαίνονταν για την γνησιότητα των αποφάσεων, αφού, όπως ορίζει μια σημαντική απόφαση των Ορθοδόξων Πατριαρχών του 1848, ο λαός του Θεού είναι ο τελικός κριτής και ο θεματοφύλακας της ορθοδόξου πίστεως.

Αυτό ήταν εν ολίγοις το έργο των αγίων Πατέρων. Γι’ αυτό έχουμε όλοι μας χρέος να τους τιμάμε και να τους χρωστάμε μεγάλη ευγνωμοσύνη για την τεράστια προσφορά τους προς την Εκκλησία. Και κάτι τελευταίο: Να μην ξεχνάμε ούτε στιγμή, πως η σωτηρία μας είναι ταυτισμένη με την αλήθεια και η αλήθεια, η οποία σώζει, βρίσκεται μόνο στην Ορθόδοξη Εκκλησία μας και πουθενά. Δε βρίσκεται στις αιρέσεις, στις πλάνες και τις κακοδοξίες. Δεν υπάρχουν πολλές Εκκλησίες, παρά μονάχα μία, η ορθοδοξία μας, η οποία ταυτίζεται απόλυτα και αποκλειστικά με την Μία, Αγία, Καθολική και Αποστολική Εκκλησία, την οποία ομολογούμε στο Σύμβολο της Πίστεως. Η σωτηρία μας συντελείται, με τη χάρη του Θεού και τη δική μας θέληση και προσπάθεια, μόνο στην Ορθόδοξη Εκκλησία και πουθενά αλλού. Στην αίρεση δεν υπάρχει σωτηρία, καθότι ο άγιος Κυπριανός, ένας από τους κορυφαίους πατέρες και διδασκάλους της αρχαίας Εκκλησίας αποφάνθηκε πως «εκτός της Εκκλησίας δεν υπάρχει σωτηρία».